

mph.sdcongress.ir

هشتمین همایش بین المللی
مدیریت، روانشناسی و علوم انسانی
با رویکرد توسعه پایدار
8th International Conference on
Management, Psychology & Humanities with sustainable development approach

بررسی علل افت تحصیلی دانش آموزان دوره ابتدایی و متوسطه اول و دوم

پروین زارعی، دانشجوی کارشناسی آموزش ابتدایی پردیس فاطمه الزهرا (س) تبریز، ایران.

چکیده

این پژوهش به منظور بررسی علل افت تحصیلی دانش آموزان دوره ابتدایی و متوسطه اول و دوم صورت پذیرفت. یکی از مشکلات شایع نظام‌های آموزشی در بسیاری از کشورهای جهان، پدیده افت تحصیلی است. این مشکل از دیرباز گریبان‌گیر نظام آموزشی کشور ما نیز بوده است. افت تحصیلی هنوز هم یک چالش جدی برای نظام‌های آموزشی دنیا است. شاید به همین دلیل، با وجود پژوهش‌ها و بررسی‌های فراوان، باب مطالعه و گفتگو درباره آن بسته نیست. در تحقیق صورت گرفته علاوه بر تعریف مفهوم «افت تحصیلی» به جنبه‌ها و عوامل‌های مختلف بیرونی و درونی که می‌توانند در افت تحصیلی نوجوانان موثر باشد اشاره شده است. جهت دستیابی به این هدف از روش مطالعات کتابخانه‌ای شامل پایگاه‌های علمی مانند SID و magiran و..... مقالات و منابع مرتبط با موضوع پژوهشی استفاده شده است. نتایج حاصل از مطالعه یافته‌های پژوهشی نشان داد که عوامل مختلفی از جمله بازی‌های رایانه‌ای، اعتیاد به پیامک، امکانات آموزشی، وابستگی به والدین، گرایش‌های عاطفی به جنس مخالف، مشکلات اقتصادی، گرایش به شبکه‌های مجازی، بیماری‌های جسمی مثل سردرد‌های میگرنی و... در افت تحصیلی دانش آموزان موثر است.

کلیدواژه: افت تحصیلی، دانش آموزان، دوره ابتدایی

mph.sdcongress.ir

هشتمین همایش بین المللی
مدیریت، روانشناسی و علوم انسانی
با رویکرد توسعه پایدار

8th International Conference on
Management, Psychology & Humanities with sustainable development approach

Abstract

This research was carried out in order to investigate the causes of academic failure of primary and secondary school students. One of the common problems of educational systems in many countries of the world is the dropout phenomenon. This problem has been plaguing the educational system of our country for a long time. Academic failure is still a serious challenge for the educational systems of the world. Maybe for this reason, despite many researches and reviews, the chapter of study and discussion about it is not closed. In addition to the definition of the concept of "academic failure" in the research conducted, various external and internal aspects and factors that can be effective in the academic failure of adolescents have been pointed out. In order to achieve this goal, the method of library studies including scientific databases such as SID and Magiran and... articles and sources related to the research topic has been used. The results of the study of the research findings showed that various factors including computer problems, addiction to text messages, educational opportunities, dependence on parents, emotional tendencies towards the opposite sex, economic problems, tendency to virtual networks, physical diseases such as migraine headaches, etc. are effective in the academic failure of students.

Keywords: academic failure, student

mph.sdcongress.ir

هشتمین همایش بین المللی مدیریت، روانشناسی و علوم انسانی با رویکرد توسعه پایدار

8th International Conference on
Management, Psychology & Humanities with sustainable development approach

بیان مسئله

یکی از مشکلات شایع نظام‌های آموزشی در بسیاری از کشورهای جهان، پدیده افت تحصیلی است. این مشکل از دیرباز گریبان‌گیر نظام آموزشی کشور ما نیز بوده است. کاهش ضایعات ناشی از افت تحصیلی و خسارت‌های سنگین اقتصادی و فرهنگی حاصل از آن مستلزم تحقیقات و پژوهش‌های گسترده‌ای در این زمینه است. برای پیدا کردن علل یک مشکل به ویژه مشکلات انسانی و اجتماعی تنها نمیتوان به یک علت بسنده کرد زیرا پدیده‌های اجتماعی همانند یک زنجیره با یکدیگر پیوند دارند و در به وجود آمدن یک مشکل دخیل هستند. بنابراین برای یافتن علل افت تحصیلی باید مسائل گوناگون مورد توجه قرار گیرد. (بیابانگرد، ۱۳۷۸)

افت تحصیلی هنوز هم یک چالش جدی برای نظام‌های آموزشی دنیا است. شاید به همین دلیل، با وجود پژوهش‌ها و بررسی‌های فراوان، باب مطالعه و گفتگو درباره آن بسته نیست (آهنچیان، ۱۳۸۵)

با توجه به اینکه افت تحصیلی سالانه هزینه‌های کلانی بر نظام آموزشی کشور تحمیل می‌کند، داشتن نظری جامع در این زمینه برای ارائه به کارگزاران ضروری به نظر میرسد (پیری و محمودی، ۱۳۹۴)

در تحقیقات صورت گرفته به جنبه‌ها و عامل‌های مختلف بیرونی و درونی که میتوانند در افت تحصیلی نوجوانان موثر باشد اشاره شده است هر چند که ممکن است در این میان تعدادی از آنها از قلم افتاده باشد یا انطور که باید به آن‌ها توجه نشده باشد ولی به نظر کاری مضاف که میشود در این زمینه انجام داد بررسی میان رشته‌ای و به نوعی تلفیقی این عوامل هست که از لحاظ همه جانبه و جامع بودن میتواند بسیار کمک کننده باشد و همچنین در راهکارهای پیشنهادی هم میتواند به صورت ویژه به نتایج این تحقیقات توجه نمود.

در این مقاله میخواهیم به این سوال پاسخ دهیم که چه علل و عواملی در افت تحصیلی دانش آموزان دروه ابتدایی و متوسطه و تغییر عملکرد تحصیلی آنها تاثیر میگذارند؟

مبانی نظری

افت تحصیلی

بخشی (۱۳۶۹) به نقل از شفيعی و دوستی، «افت تحصیلی» به طور عام عبارت است از: جنبه‌های مختلف شکست تحصیلی که شامل غیبت مطلق از مدرسه، ترک تحصیل قبل از موعد مقرر، تکرار پایه تحصیلی و نسبت میان سنوات تحصیل دانش آموز و سال‌های مقرر آموزشی، کیفیت نازل تحصیلات دانش آموز در مقایسه با آنچه که باید باشد و کسب محفوظات به جای معلومات که در زمان اندکی به فراموشی سپرده میشود.

آهنچیان (۱۳۸۵) افت به معنی هرگونه اختلالی که در روند تحصیل دانش آموز پدید می‌آید.

گلشن فومی (۱۳۷۵) به نقل از شفيعی و دوستی، افت تحصیلی مفهومی که مقصود از آن کاهش عملکرد دانش آموز از سطح رضایت بخش به سطح نامطلوب است.

mph.sdcongress.ir

هشتمین همایش بین المللی مدیریت، روانشناسی و علوم انسانی با رویکرد توسعه پایدار

8th International Conference on
Management, Psychology & Humanities with sustainable development approach

بیابانگرد (۱۳۷۸) می توان افت را به دو دست کمی و کیفی تقسیم کرد. افت کمی عبارت است از درصدی از دانش آموزان یک دوره ی آموزشی که به سبب مردود شدن یا ترک تحصیل نتوانسته اند آن دوره را با موفقیت بگذرانند. افت کیفی عبارت است از نارسایی در رسیدن به اهداف تعیین شده و یا عدم تحقق بخشی از این اهداف.

پیشینه تحقیق

سلیمی و حسنی (۱۴۰۰) هدایت تحصیلی ضعیف از مقولات تأثیرگذار برافت تحصیلی دانش آموزان شاهد و ایثارگر بود. در این زمینه عدم آموزش و راهنمایی صحیح دانش آموزان و عدم هدایت تحصیلی دو مفهومی بودند که بارها دانش آموزان و کارشناسان به آن اشاره کرده بودند. از سوی دیگر فقر فرهنگی مقوله دیگری بود که پدیده افت تحصیل تأثیرگذار بود. پایین بودن سطح سواد اولیا، تفاوت های فاحش فرهنگی و شکاف نسلی نیز مفاهیم مرتبط با مقوله فقر فرهنگی بودند به طوری که دانش آموزان دارای افت تحصیلی معتقد بودند که والدین آنها به دلیل پایین بودن سطح سوادشان قادر به راهنمایی و کمک در منزل نیستند. همچنین نداشتن انگیزه نیز موردی بود که بارها و بارها توسط دانش آموزان دارای افت تحصیلی به آن اشاره شده بود و مشخص است که در صورت نبود انگیزه برای یادگیری، نمیتوان انتظار داشت که دانش آموز یاد بگیرد و پیشرفت کند. چند مورد دیگر از خرده مقوله های مهم در بحث افت تحصیلی دانش آموزان شاهد و ایثارگر «سهل گیری آموزشی»، «روابط ضعیف مدرسه-خانه»، «همچنین «برخورداری از مزایای ایثارگری» و «ضمانت استخدامی» و «ساختار حمایتی ضعیف نهاد» است.

شفیعی و دوستی (۱۳۹۹) بر اساس یافته های پژوهش، فضا و امکانات آموزشی نیز در کاهش افت تحصیلی دانش آموزان موثر است. می توان از طریق مطلوب نمودن فضای کلاس و کاهش تعداد دانش آموزان هر کلاس، استفاده از تجهیزات نوین آزمایشگاهی و کارگاهی و همچنین غنی کردن کتب موجود در کتابخانه زمینه کاهش افت تحصیلی دانش آموزان را ایجاد نمود. یافته های این پژوهش موید این است که نگرش خانواده نسبت به تحصیل با افت تحصیلی دانشجویان ارتباط معنادار دارد. می توان از طریق ایجاد هماهنگی بین دانشجو، اساتید و والدین در جهت بهبود وضعیت تحصیلی برگزاری جلسات با اولیاء دانشجویان زمینه ایجاد نگرش مثبت آنان در مورد تحصیل را فراهم نمود.

اسماعیل نژاد و غزنوی (۱۳۹۷) یکی از دلایل عمده افت تحصیلی مخصوصاً در دانش آموزان دوران دبستان وابستگی آنها به والدین است. از آنجا که وابستگی به مرور زمان شکل میگیرد قطع وابستگی نیز باید در طول زمان صورت بگیرد.

نعیمی (۱۳۹۶) رشد روزافزون تکنولوژی و وسایل های جدید ارتباطی و شبکه های جدید اجتماعی و اینترنتی همه ابعاد زندگی فردی و اجتماعی را تحت تاثیر قرار داده و جزئی از زندگی و روابط بین افراد و گروه های اجتماعی شده است. با توجه به تاثیرات گوناگون وسایل جدید ارتباطی و شبکه های مجازی شناخت و بررسی آسیبها و پیامدهای منفی آن برای خانوادهها، افزایش و ارتقا دانش رسانه ای مردم یک ضرورت اساسی است. دانش آموزان در ایام امتحانات با توجه به وابستگی و گرایش زیاد به این وسایل و شبکه های اجتماعی و مجازی، مدت زمان زیادی را در این شبکه ها میگذرانند که این امر تاثیرات نامطلوبی بر وضعیت آموزشی آنها داشته و باعث افزایش افت تحصیلی و پایین آمدن کیفیت آموزشی و امتحانات آنها شده که لازم است در این زمینه برنامه ریزی های مناسبی در جهت افزایش آگاهی و شناخت دانشجویان و دانش آموزان و خانواده ها توسط نهاد ها و سازمانهای آموزشی، فرهنگی و تربیتی در محیط های دانشجویی و دانش آموزی صورت گیرد.

mph.sdcongress.ir

هشتمین همایش بین المللی مدیریت، روانشناسی و علوم انسانی با رویکرد توسعه پایدار

8th International Conference on
Management, Psychology & Humanities with sustainable development approach

خزایی و همکاران (۱۳۸۹) با توجه به این که سردرد های میگرنی شدید میباشند و میتوانند منجر به غیبت از مدرسه و حتی افت عملکرد تحصیلی و کاهش اعتماد به نفس شوند، توصیه میشود دانش آموزان مبتلا شناسایی و به پزشک متخصص معرفی شوند تا راه مقابله با حملات میگرن به آنها آموزش داده شود و در صورت لزوم درمان دارویی و حملات پیشگیری کننده انجام شود.

مقیم و همکاران (۱۳۸۹) به این نتیجه رسیدند در راه تحقق برنامه جلوگیری از افت تحصیلی، باید توجه دقیقی به علایق و استعداد های دانش آموزان صورت گرفته و این استعدادها در مسیر درست شکوفایی خود قرار گیرد. زیرا عدم توجه به نیازها و استعداد های دانش آموزان، علاقه و انگیزه آنان را برای آموختن از بین برده و این عدم علاقه بازتاب نامطلوبی بر نتایج کار داشته، میزان افت تحصیلی را زیاد میکند. همچنین روش های آموزش و تدریس معلمان باید مورد بازبینی و نظارت قرار گیرد به نحوی که پس از کشف استعدادها و توانایی های دانش آموزان، آن را در مسیر تحقیق و تفحص درباره پدیده ها و با تعبیر و تفسیر نمودن آنها قرار دهند. توجه به فعالیت های خلاق گونه، ذوقی و هنری و نیز فعالیت های اجتماعی، انگیزه ها و علایق دانش آموزان را برای آموختن، بارور میسازد و آنها را به افرادی فعال تبدیل میسازد و همه اینها زمینه رشد همه جانبه آنها را فراهم می سازد.

دلاکه (۱۳۸۰) به نقل از آهنچیان (۱۳۸۵) در پژوهش خود به تحلیل هفت عامل آموزشی، رفتاری، اجتماعی، اقتصادی، خانوادگی، حضور، و تکرار پایه موثر بر دانش آموزان در معرض خطر افت تحصیلی پرداخته است. یافته ها نشان میدهد که عامل تحصیلی بیشترین نقش را در شناسایی دانش آموزان در معرض افت تحصیلی بر عهده دارد.

سوال کلی

چه عواملی بر افت تحصیلی دانش آموزان دوره ابتدایی و متوسطه موثر است؟

روش تحقیق

پژوهش ما بر حسب هدف از نوع پژوهش کاربردی است که جهت بررسی علل افت تحصیلی در دانش آموزان دوره ابتدایی و متوسطه از روش توصیفی استفاده می کنیم. جهت دستیابی به هدف پژوهشی از مطالعات کتابخانه ای و منابعی از قبیل مقاله ها، ژورنال ها، سایت های SID، magiran و... استفاده شد.

mph.sdcongress.ir

هشتمین همایش بین المللی مدیریت، روانشناسی و علوم انسانی با رویکرد توسعه پایدار

8th International Conference on
Management, Psychology & Humanities with sustainable development approach

یافته‌ها

ردیف	نویسنده/نویسندگان	موضوع	یافته های پژوهش
۱	حسین بر، بلوچ زهی (۱۴۰۰)	افت تحصیلی در مناطق پیرامونی	یافته ها نشان میدهند از بین دوازده متغیر مورد بررسی به ترتیب هزینه های تحصیلی، انگیزه یافتن شغل، تمایل به موفقیت و تعداد دوستان صمیمی درس خوان، دارای رابطه معناداری با افت تحصیلی بودند که برای سه متغیر اول این رابطه منفی و برای متغیر چهارم این رابطه مثبت بود. سایر متغیرهای این تحقیق با افت تحصیلی دانش آموزان رابطه معناداری نداشتند.
۲	جعفری، عندلیبیان (۱۳۹۷)	نقش بازی های رایانه ای در افت تحصیلی دانش آموزان متوسطه شهر تهران	نتایج تحقیق نشان داد که بین میزان استفاده از بازی های رایانه ای، نوع بازی های رایانه ای، جنس، سن، رشته تحصیلی و پایگاه اجتماعی دانش آموزان با افت تحصیلی رابطه معنی داری وجود دارد.
۳	نعیمی (۱۳۹۶)	پیش بینی افت تحصیلی بر اساس میزان استفاده از شبکه های اجتماعی مجازی و احساس ارزش شخصی	نتایج پژوهش حاضر نشان داد بین میزان استفاده از شبکه های اجتماعی مجازی با احساس ارزش شخصی رابطه منفی و معناداری وجود داشته و بین استفاده از شبکه های اجتماعی مجازی با افت تحصیلی رابطه منفی وجود دارد ($P < 0/05$). همچنین متغیر احساس ارزش شخصی و میزان استفاده از شبکه های اجتماعی مجازی قادر به پیش بینی افت تحصیلی در دانش آموزان بود.
۴	کرامتی، عمادیان (۱۳۹۵)	رابطهء رشد اخلاقی، اعتیاد به پیامک و افت تحصیلی دانش آموزان	نتایج حاصل از تجزیه و تحلیل داده ها با استفاده از ضریب همبستگی، تحلیل واریانس یک طرفه، t گروه های مستقل و رگرسیون در سطح $P > 0/05$ ، نشان داد که بین رشد اخلاقی با اعتیاد به پیامک و افت تحصیلی همبستگی معکوس و منفی وجود دارد. اما، بین اعتیاد به پیامک و افت تحصیلی همبستگی مستقیم و مثبت وجود دارد. همچنین، متغیر رشد اخلاقی توسط متغیر های اعتیاد به پیامک و افت تحصیلی قابل پیش بینی میباشد.
۵	رنج دوست (۱۳۹۴)	تاثیر گرایش ها آسیب زای عاطفی با جنس مخالف در	نتایج حاصله از تحقیق نشان داد، میانگین نمرات پیشرفت تحصیلی دانش آموزان دارای گرایش عاطفی (۲۷،۱) کمتر از میانگین نمرات پیشرفت تحصیلی (۵۴،۷) دانش

<p>آموزانی است که دارای گرایش عاطفی به جنس مخالف ندارند. درعین حال هرچقدر گرایش ها آسیب زای عاطفی دانش آموزان پسر (پایه اول دبیرستان) با جنس مخالف بیشتر بوده بر افت تحصیلی آن ها (در دروس ریاضی، علوم زیستی و بهداشت و زبان انگلیسی) افزوده شده است.</p>	<p>پسران بر عملکرد تحصیلی آنها</p>	
<p>نتایج نشان میدهد که میان عوامل آموزشی و افت تحصیلی در میان دانشآموزان پسر آموزشگاه های راهنمایی ناحیه ۴ استان قم رابطه معناداری وجود دارد و نیز میان تشویق و تنبیه، کم توجهی به تفاوت های فردی دانشآموزان و محیط آموزشی نامناسب با افت تحصیلی در میان دانشآموزان پسر آموزشگاه های راهنمایی ناحیه ۴ استان قم رابطه معناداری وجود دارد.</p>	<p>مطالعه و بررسی رابطه بین عوامل آموزشی و افت تحصیلی در میان دانش آموزان پسر آموزشگاه های راهنمایی</p>	<p>۶ مقیم، خنیفر، زروندی، جوکار، بیان معمار، فرجی ارمکی (۱۳۸۹)</p>
<p>تحلیل داده ها نشان داد که ۱-: عامل های مربوط به فرد (عدم برنامه ریزی صحیح، کم کاری و تلاش کم، ترس و اضطراب از ریاضی، تلقین مشکل بودن درس ریاضی، ی پایه ضعیف ریاضی، عدم آشنایی دانش آموز با روش صحیح مطالعه ریاضی) ۲-: عامل های مربوط به آموزشگاه (بی توجهی معلمان، عدم حل تمرین های کتاب ریاضی، عدم تدریس تمامی مطالب ریاضی، خلق و خوی نامناسب معلم، سهل انگاری معلم، رفتار نامناسب معلم، تأخیر در تشکیل کلاس ها) ۳-: عامل های مربوط به خانواده (بی توجهی والدین، عدم برقراری رابطه صحیح و دوستانه با دانش آموز، ممانعت والدین از تحصیل، دوری از خانواده، فقر اقتصادی خانواده، اشتغال دانش آموزان) در افت تحصیلی درس ریاضی مؤثر است .</p>	<p>بررسی عامل های مؤثر بر افت تحصیلی درس ریاضی دوره متوسطه</p>	<p>۷ یارمحمدی واصل، مقامی (۱۳۸۸)</p>

نتایج حاصل از یافته های پژوهشی نشان داد که عوامل مختلفی من جمله مناطق زندگی دانش آموزان ، بازی های رایانه ای، شبکه های اجتماعی مجازی، رشد اخلاقی، عوامل آموزشی و... در افت تحصیلی دانش آموزان دوره ابتدایی و متوسطه اول و دوم مؤثر است.

بحث و نتیجه گیری

این پژوهش با هدف بررسی علل و عوامل مؤثر بر افت تحصیلی دانش آموزان صورت پذیرفت. همانطور که در ابتدا هم گفته شد مشکل افت تحصیلی یکی از مشکلات اساسی نظام آموزشی کشور ما و تمام کشور های دیگر است که آغاز آن به مدت ها قبل برمیگردد، اما امروزه با به وجود آمدن زمینه ها و شرایط های جدیدی که در دوران قدیم نبوده است ، مشکل موجود بیشتر و ملموس تر از قبل مشاهده می شود.

mph.sdcongress.ir

هشتمین همایش بین المللی مدیریت، روانشناسی و علوم انسانی با رویکرد توسعه پایدار

8th International Conference on
Management, Psychology & Humanities with sustainable development approach

در بررسی های آورده شده به عوامل مختلف بیرونی مانند (فضا و امکانات آموزشی، شبکه های اجتماعی مجازی و بازی های رایانه ای و اعتیاد به تلفن همراه، بیماری های جسمی نظیر سردرد های میگرنی و مشکلات شنوایی، مشکلات اقتصادی و هزینه های مالی و...) و عوامل درونی مانند) گرایش های آسیب زا نسبت به جنس مخالف، بیماری های روحی و روانی مثل استرس و اضطراب و افسردگی، انگیزه، علاقه، استعداد و... اشاره شده است که همگی این عوامل در کنار هم و با شدت و ضعف های مختلف در دانش آموزانی با شرایط متفاوت موثر هستند. بنابراین در بررسی افت تحصیلی بهتر است یک مطالعه چندوجهی و ترکیبی از این عوامل صورت بگیرد تا در ارائه راهکارها برای مشکل افت تحصیلی همه موارد عنوان شده و حتی مواردی که از قلم افتاده و فراموش شده اند، لحاظ بشوند.

منابع

- اسماعیل نژاد، محمد یاسین، و غزنوی، محمدرضا، (۱۳۹۷)، چگونه توانستیم از افت تحصیلی و عدم انگیزه و علاقه به تحصیل دانش آموزان پایه سوم جلوگیری کنیم. کنفرانس ملی دستاورد های نوین جهان در تعلیم و تربیت، روانشناسی، حقوق و مطالعات فرهنگی اجتماعی
- آهنگچیان، محمد رضا، (۱۳۸۵). افت تحصیلی و رابطه آن با بنیادهای فلسفی آموزش و پرورش مدرن. *مجله روان شناسی و علوم تربیتی*، ۳۶(۲)، ۸۳-۱۰۳
- بیابانگرد، اسماعیل (۱۳۷۸). روشهای پیگیری از افت تحصیلی تهران: سازمان انجمن اولیا و مربیان جمهوری اسلامی ایران
- پیری، موسی، محمودی بردزردی، سعید، (۱۳۹۴) تبیین «افت تحصیلی» بر اساس مستندات و دیدگاه اعضای شوراهای دبیران شهرستان ایزده. *نواوری های آموزشی*، ۵۵(۱۴)، ۸۷-۱۱۲
- جعفری، علی، و عندلیبیان، امیر هوشنگ. (۱۳۹۷). نقش بازی های رایانه ای در افت تحصیلی دانش آموزان متوسطه شهر تهران. *فناوری آموزش و آموزش*، (۳) ۱۲، ۲۱۱-۲۲۰.
- حسین بر، محمد عثمان، و بلوچ زهی، اسلم. (۱۴۰۰). افت تحصیلی در مناطق پیرامونی (مورد مطالعه: دانش آموزان مقطع متوسطه دوم شهر نیک شهر استان سیستان و بلوچستان). *مطالعات و تحقیقات اجتماعی در ایران*، ۱۰(۳)، ۸۰۵-۸۲۹.
- خزاعی، طیه، دهقانی فیروزآبادی، محمد، شریفزاده، غلامرضا، (۱۳۹۰) شیوع میگرن و ارتباط آن با افت عملکرد تحصیلی در نوجوانان شهر بیرجند (سال ۱۳۸۹). *مجله علمی دانشگاه علوم پزشکی بیرجند*، ۱۸(۲)، ۹۴-۱۰۱
- رنج دوست، شهرام. (۱۳۹۴). تاثیر گرایش ها آسیب زای عاطفی با جنس مخالف در پسران بر عملکرد تحصیلی آن ها. *روان شناسی تربیتی (روانشناسی و علوم تربیتی)*، ۱۱(۳۶)، ۳۹-۵۸.
- سلیمی، لیلا، حسنی، رفیق. (۱۴۰۰) بازنمایی معنایی پدیده افت تحصیلی دانش آموزان شاهد و ایثارگر و ارائه مدلی پارادایمیک: تحقیقی کیفی. *دوفصلنامه نظریه و عمل در برنامه درسی*، ۹(۱۷)، ۲۲۳-۲۴۶
- شفیعی، صابر، دوستی، انور. (۱۳۹۹). بررسی دلایل افت تحصیلی دانش آموزان. *پژوهش و مطالعات اسلامی*، ۱۳(۲)، ۴۲-۵۲.
- کرامتی، میسره، و عمادیان، سیده علیا. (۱۳۹۵). رابطه رشد اخلاقی، اعتیاد به پیامک و افت تحصیلی دانش آموزان. *فن آوری اطلاعات و ارتباطات در علوم تربیتی*، ۶(۴) (پیاپی ۲۴)، ۱۱۱-۱۲۶.
- مقیمی، محمد، خنیفر، حسین، زروندی، نفیسه، جوکار، احمد، بیان معمار، احمد، فرجی ارمکی. (۱۳۸۹) مطالعه و بررسی رابطه بین عوامل آموزشی و افت تحصیلی در میان دانش آموزان پسر آموزشگاه های راهنمایی. *مدیریت و برنامه ریزی در نظام های آموزشی*، ۱۳(۱)، ۱۴۴-۱۶۰.

mph.sdcongress.ir

هشتمین همایش بین المللی مدیریت، روانشناسی و علوم انسانی با رویکرد توسعه پایدار

8th International Conference on
Management, Psychology & Humanities with sustainable development approach

- مقیمی، سیدمحمد، خنیفر، حسین، زروندی، نفیسه، جوکار، احمد، بیان معمار، سیداحمد، و فرجی ارمکی، اکبر. (۱۳۸۹). مطالعه و بررسی رابطه بین عوامل آموزشی و افت تحصیلی در میان دانش آموزان پسر آموزشگاه های راهنمایی. مدیریت و برنامه ریزی در نظام های آموزشی، ۳(۴)، ۱۴۴-۱۶۰.
- نعیمی. (۱۳۹۶). پیش بینی افت تحصیلی بر اساس میزان استفاده از شبکه های اجتماعی مجازی و احساس ارزش شخصی. پژوهش های مشاوره، ۶۲(۱۶)، ۱۸۹-۲۰۶.
- نعیمی، ابراهیم. (۱۳۹۶). پیش بینی افت تحصیلی براساس میزان استفاده از شبکه های اجتماعی مجازی و احساس ارزش شخصی. پژوهش های مشاوره (تازه ها و پژوهش های مشاوره)، ۱۶(۶۲)، ۱۸۹-۲۰۶.
- یارمحمدی واصل، مسیب، و مقامی، حمیدرضا. (۱۳۸۹). بررسی عامل های موثر بر افت تحصیلی درس ریاضی دوره متوسطه (منطقه سردرود). علوم تربیتی (مجله علوم تربیتی و روانشناسی)، ۶(۱ (پیاپی ۸۹))، ۲۷-۴۴.